

GEMEENTE GRONINGEN

Nr. 28046 S.B.

Onderwerp: molen Noorderhoogebrug.

Aan het bestuur van de molenstichting
Hunzingo

p/a waterschapshuis

Bedumerweg 2

ONDERDENDAM.

Bijlagen:

GRONINGEN, 13 november 1975.

Hierbij vragen wij uw aandacht voor het volgende.

Binnen de grenzen van onze gemeente bevindt zich aan de Molenstreek 2 te Noorderhoogebrug een korenmolen, welke voorkomt op de rijksmonumentenlijst voor deze gemeente. Zij staat daarop omschreven als grote achtkante bovenkruier met stelling, gebouwd in 1907.

De onderhavige molen wordt niet meer voor zijn oorspronkelijk doel gebruikt; de eigenaar daarvan is namelijk niet meer zelfstandig molenaar, doch is in loondienst getreden. Hierdoor is het hem niet meer mogelijk de kosten nodig voor het voortbestaan van deze molen op te brengen. Dit probleem klemt des te meer nu door enkele stormen in de laatste jaren grote schade aan deze molen is toegebracht, waardoor restauratie daarvan geboden is.

In verband hiermede is bij de eigenaar het plan geboren dit monument te slopen c.q. door verwaarlozing hetzelfde resultaat te bereiken. Hij voelt de aan de molen te besteden kosten namelijk als een onredelijke belasting, aangezien niet hij, doch de gemeenschap prijs stelt op het voortbestaan van dit monument.

Om het voortbestaan van deze unieke molen te waarborgen hebben wij in principe besloten deze molen aan te kopen en in eigendom over te dragen aan een molenstichting voor het symbolisch bedrag van f 1,--. Dit laatste in verband met de taakstelling van een dergelijke stichting, alsmede met haar ruimere subsidie-ontvangsten in restauratie- en onderhoudskosten.

Uit het voorgaande zal het u reeds duidelijk zijn geworden dat wij u thans willen verzoeken de onderhavige molen van ons over te nemen voor een bedrag van f 1,-- en de restauratie daarvan op u te willen nemen.

-Graag-

Stadhuis Grote Markt 1 telefoon 050 - 172845.

Graag willen wij er nog op aandringen uw beslissing op dit verzoek - indien mogelijk - nog deze maand te willen nemen, aangezien een eventueel raadsbesluit tot aankoop en verkoop van deze molen in verband met de financiële consequenties daarvan dan nog dit jaar zal moeten worden genomen.

Overigens vernamen wij telefonisch van het lid van uw stichtingsbestuur, de heer Jongsma, dat een reeds enige tijd geleden door u tot ons gerichte subsidie-aanvraag voor uw molen te Noorddijk nog steeds onbeantwoord is. Helaas is een personele onderbezetting van de betreffende secretarie-afdeling daarvan de reden.

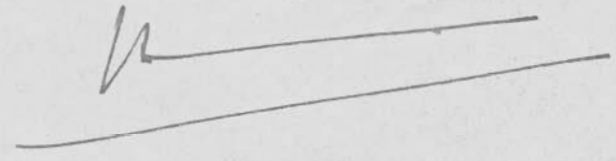
Wij vertrouwen dat u hiervoor begrip zult hebben, terwijl onzerzijds zal worden getracht uw verzoek zo spoedig mogelijk af te handelen.

Uw reactie zien wij met belangstelling tegemoet.

De secretaris:

Burgemeester en wethouders
van Groningen:

MOLENSTICHTING HUNSSINGO EN OMSTREKEN.

Secretariaat: Zijlvestershuis te Onderdendam (Gr.)
tel. 05900 - 9242 tst. 112.

No.: 51 KJB/GD.

Onderdendam, 27 november 1975.

Onderwerp: molen
Noorderhoogebrug.

Uw brief van: 13 november 1975,
nr. 28046 S.B.

Aan:
Burgemeester en wethouders der
gemeente Groningen,
Stadhuis,
GRONINGEN.

Naar aanleiding van uw terzijde aangehaalde brief, waarvan wij met belangstelling kennis namen, delen wij u het volgende mee. Wij zijn in beginsel wel bereid aan ons (algemeen) bestuur een voorstel in de door u bedoelde zin voor te leggen. Voordien zouden wij evenwel gaarne op enkele punten nader worden geïnformeerd. Deze punten komen, zakelijk geformuleerd, op het volgende neer: is er een restauratieplan (met begroting?) van de molen, zijn er subsidie-aanvragen uitgegaan casu quo gehonoreerd, is uw gemeente bereid bij te dragen in de kosten van restauratie en onderhoud en voorts: zou uw gemeente bereid zijn bij te dragen in de - voor een stichting als de onze - zeer bezwaarlijke kosten van voorfinanciering van met name de restauratiekosten?

In dit verband merken wij nog op dat de molens die thans in het bezit van de stichting zijn, geheel gerestaureerd of in redelijke staat werden opgeleverd.

We zien uw antwoord met belangstelling tegemoet.

Het dagelijks bestuur:

w.g. R.J. Clevering , voorzitter.
(R.J. Clevering).

w.g. H. van der Molen , secretaris.
(mr H. van der Molen).

Voor eensluidend afschrift:
de secretaris:

Jongsmma - met verzoek om advies - h.v.d.m.
KJC
seer.

GEMEENTE GRONINGEN

Nr. 30728 S.B.

Bericht op brief van: 27 november 1975, ref: 51 KJB/GD.

Onderwerp: molen Noorderhoogebrug.

Aan het bestuur van de molenstichting
Hunsingo e.o.
p/a waterschapshuis
Bedumerweg 2
ONDERDENDAM.

Bijlagen:

GRONINGEN, 17 december 1975.

Uw nevenvermelde brief betreffende de eventuele overname door uw stichting van de molen "Wilhelmina" te Noorderhoogebrug, kunnen wij puntsgewijs als volgt beantwoorden.

- Er is geen plan, noch begroting voor de restauratie van deze molen.
- Een subsidie-aanvraag voor restauratie is niet gedaan en derhalve ook niet gehonoreerd.
- Wij zijn uiteraard bereid de gemeenteraad te zijner tijd voor te stellen in zowel de kosten van resturatie als van het jaarlijks onderhoud een subsidie te verlenen van 30 respectievelijk 25%.
- Op dit moment kunnen wij nog niet toezeggen of bijgedragen kan worden in de kosten van voorfinanciering omdat ten eerste nog niet is te overzien of daarvoor op dat moment dekkingsmiddelen aanwezig zullen zijn en ten tweede of gedeputeerde staten een daaruit voortvloeiende begrotingswijziging zullen goedkeuren.

Wij willen wel toezeggen te zullen bevorderen - uiteraard voorzover dat in ons vermogen ligt - dat de Minister van cultuur, recreatie en maatschappelijk werk een te verlenen restauratiesubsidie reeds gedurende de restauratie uitbetaalt zodat van voorfinanciering geen sprake behoeft te zijn.

Wij vertrouwen op grond van deze informatie een positieve reactie van u te mogen ontvangen op onze brief van 13 november 1975, nr.

28046 S.B.

De secretaris:

Burgemeester en wethouders
van Groningen:

Stadhuis Grote Markt 1 telefoon 050 - 172845

Groningen, 19 december 1975.

Geachte heer Bakker,

Gaarne ga ik in op uw verzoek d.d. 18 december 1975 van advies te dienen aangaande de inhoud van de brief d.d. 17 december 1975, nr. 30.728 S.B., van B. en W. van Groningen aan onze Molenstichting. Deze brief bevat weinig gegevens; onderstaande gegevens hebben tot doel wat meer volledigheid na te streven. Hierbij volg ik de brief van de gemeente Groningen puntsgewijs.

1. a. Vroegere restauraties

- Bijl. 1, 2, 3 De bijlagen geven aan hoe omstreeks 1952 een restauratieplan niet doorging, maar tevens dat dit in 1963 wel gelukte. In 1965 werd al gerapporteerd dat het metselwerk, ondanks het bijwerken van de pleisterlaag, in vrij ernstige mate doorslaat. Ook was duidelijk dat het rolwerk van de kap nog verbetering behoeft; het kruiverk liep te zwaar. In het voorjaar van 1968 was het kruiverk hersteld door de fa. Doornbosch te Adorp. Toen is in de molen een nieuw Engels kruiverk gemaakt. Het muurwerk vroeg een te hoge uitgave (f 11.730,—); de gemeente Noorddijk ging van verdere financiële deelname afzien. Wel bracht de gemeentearchitect van Noorddijk een rapport uit voor de behandeling van het muurwerk. Besloten werd te wachten op de nieuwe gemeentelijke indeling.
- Bijl. 4

b. Huidig restauratieplan

- Blijkbaar rekent de gemeente het huidige plan al zo belegen, dat zij het niet vermeldt. Daar evenwel de toestand van de muur zo enigszins mogelijk tot een oplossing moest worden gebracht, is in 1969 en 1970 uitvoerig overleg gepleegd op welke wijze het muurwerk diende te worden verbeterd. Nu de molen in de gemeente Groningen was komen te liggen, namen ook functionarissen van de Dienst Gemeentewerken Groningen deel aan het beraad. De instanties zagen een ommetseling van de bestaande muur als de beste oplossing. Alleen de Rijksdienst voor de Monumentenzorg pleitte aanvankelijk of voor een beplanking of voor een moderne pleistertechniek.
- Bijl. 5, 6, 7, 8 Buiten het muurwerk was er toen ook al molennmakerswerk aan de orde (zie begroting Doornbosch van 25 september 1971). Het bleef bij bovenstaande plannen, op één onderdeel na. In 1971 bleek dat de windpeluw als gevolg van verrotting zo slecht

Bijl. 9

was geworden, dat ingrijpen noodzakelijk was. In het Nieuwsblad van het Noorden werd alarm geslagen. Met bemiddeling van de Provinciale Groninger Molencommissie heeft de molenmaker Doornbosch toen een nieuwe windpeluw ingebracht. Deze post zou worden betaald door dit uit te strijken in het jaarlijkse onderhoud over twee kalenderjaren. Om de een of andere reden is deze bedoeling nooit tot welslagen gekomen, want de molenmaker zegt, dat hij zijn geld nooit gekregen heeft.

De voor de hand liggende oplossing is deze windpeluw in een toekomstig restauratieplan op te nemen.

Bijl. 10

Bij de storm van 13 november 1972 ondervond de molen schade. De kap ligt niet meer goed op zijn kruiwerk. Het is er niet van gekomen dat gebruik werd gemaakt van de subsidieregeling voor stormschade.

Bijl. 11,
12, 13,
14.

2. De eigenaar heeft ook overigens nooit een subsidieaanvraag gedaan. Verwonderlijk is dat niet. Vanuit economisch oogpunt had het molenbedrijf langzamerhand geen betekenis meer, ook de handel in veevoer e.d. niet. Toch zou voor de eigenaar, ondanks de verbeterde overheidssubsidiëring, een aandeel van ongeveer 6 % in de kosten, plus de voorfinancieringslasten, overblijven. Van Wijngaarden is van huis uit een echte molenaar. In de jaren zestig liet hij de molen nog vaak "voor de prins" draaien. Doot bovenomschreven malaise verkoelde later zijn molenaarshart; zelfs mag je stellen dat hij wrok ging koesteren. Hij ging jaren geleden in loondienst (is - meen ik - inmiddels A.O.W.-er geworden) en vroeg zelfs een sloopvergunning aan.
3. De 25 %, die de gemeente neemt, slaat vermoedelijk op een B.W.O.-molen. De afdeling Stadsbezittingen van de gemeentesecretarie heeft momenteel een aanvraag voor een tegemoetkoming in de restauratiekosten van een B.W.O.-molen (onze Noordermolen) in behandeling. In dit geval zit de gemeente "vast" aan 30 %.
4. Teeschietselijk is de gemeente hier niet. De buurgemeente Haren doet het anders! Een briefje schrijven aan de Minister kunnen we zelf ook wel. Belangrijker was geweest dat de gemeente nu al had verklaard, dat ze de 30 % - eventueel in termijnen - al tijdens de restauratie zal uitbetalen (iets dat moeilijk zal worden geweigerd). Sinds 1972 komen geen C.R.M.-subsidies voor molenherstel meer los, of het moesten stormschadegevallen zijn.

- 3 -

Als er van voorfinanciering geen (of beter gezegd in sterk verminderde mate) sprake behoeft te zijn, zal het volgens de tegenwoordige praktijk een R.C.O.W.-object betreffen.

Enige beschouwing over een toekomstige restauratie en de financiering daarvan.

Bij de toestand van deze molen kom ik ertoe deze te vergelijken met die van Haren (windkorenmolen De Hoop van de familie Ekkelkamp). Ook hier was het muurwerk vochtdoorlatend en waren ramen en deuren te slecht geworden. Haren kreeg ook een nieuw wickenkruis, hetgeen vermoedelijk bij „Wilhelmina“ niet nodig is. Bij de restauratie in Haren werd een moderne pleistertechniek toegepast, waarop een garantie werd verstrekt. De restauratie van De Hoop kwam op f 261.600,—. Als onze stichting opdracht tot restauratie zou geven en daarbij enig zicht wil houden op de financiële consequenties, zal - lijkt me - die restauratie een R.C.O.W.-object moeten zijn. Een stichting mag rekenen op 100 % overheids-subsidie, doordat van het rijk 50 % komt. Momenteel werkt de stichting De Garnwerder Molen aan twee restauraties. Deze stichting kreeg 40 % van het rijk toegekend, maar aan correctie wordt gewerkt. Deze stichting wendde zich bovendien tot het Kammingafonds, die voor één molen al een toezegging deed. Met deze "meer dan 100 %-bijdrage" hoopt de stichting de kosten van voorfinanciering te verlichten.

Tk hoop uw met bovenstaande gegeven vooreerst van dient te zijn geweest.

Met vriendschappelijke groet,

- Bijln.
- 1 - krantartikel „Molen zonder wicken“
 - 2 - brief B&W Gron. 13/5 '52 aan Van Wijng
 - 3 - krantartikel „N H brug draait weer“
 - 4 - „muur“-rapport gem. arch. Noordijk van 17/5 '66
 - 5 - brief Mon. Zorg 5/2 '70 nr. 180110
 - 6 - „ J & V Gron. 2/6 '70, nr. 3597
 - 7 - „ Molencie 760 M 87 van 6/7 '70
 - 8 - „ Mon. Zorg 2/8 '70 - 193572
 - 9 - begroting Doornbosch 25/9 '71
 - 10 - brief heer. Molencie aan Mr. des Boer 5/7 '72
 - 11 - „ B & W Gron. - Mon. Zorg 27/5 '73
 - 12+14 - „ v Wijng. 9/1 '74 + 25/1 '74, beide aan Mon. Zorg. ↑
 13. - „ B & W Gron. aan J. & V Gron. 27/3 '73
15. Brief B&W Gron. aan Min. R.C.O.W. 20/2 '74